

GRO

TIJD VAN LEVEN

Onafhankelijke geest in een hulpbehoevend lichaam

Tijd van Leven beschrijft het gepasseerde bestaan van mensen met een bijzonder verhaal. Vandaag avonturier en doorzetter Maaïke Kersten (1989-2021).

MAAIKE BORST

Mam! Haar handen knepen de wielen van de rolstoel bijna fijn. Ze tilde zichzelf een stukje op. „Je denkt toch niet dat ik dáárheen ga?”

Maaïke Kersten was 18 jaar en wist wat ze wilde. Misschien nog belangrijker: ze wist ook wat ze niet wilde. Niet naar dat Rea College, de school voor beroepsonderwijs op maat, waar ze net met haar moeder had gekeken.

Zij ging gewoon naar de Hanze Hogeschool. Lichamelijke beperking of niet.

Maaïke stond met de rolstoel op een bruggetje, ergens op dat kantoorterrein bij het Rea College in Groningen. Als ze had kunnen stampvoeten, had ze dat gedaan.

„En trouwens, als ik studeer blijf ik ook echt niet thuis wonen bij jullie in Zuidhorn. Ik ga op kamers. In de stad.”

Het klonk simpel, maar dat was het niet – met alle zorg die Maaïke nodig had. Toch zou het lukken. Want als het om vrijheid en zelfstandigheid ging, lukte haar bijna alles.

Maaïke Kersten werd op 11 mei 1989 geboren, na een spannende bevalling die eindigde met een spoedkeizersnede. Terwijl de ene helft van het medische team stond te juichen omdat de baby nog leefde, begon de andere helft te vloeken bij de aanblik van haar open ruggetje.

Spina bifida, ontwikkelingsstoornis van ruggenmerg en wervelkolom. Maaïke had een zeer ernstige vorm. ‘Niet met het leven verenigbaar’, dachten de medici. Maar ze was sterker dan gedacht. Maaïke bleef leven en, zo merkten haar ouders al snel, was vast van plan om alles eruit te halen wat erin zat.

Ze wilde ‘per se, per se’ alles zelf doen, ondanks dat ze vanaf haar middel was verlamd, en kreeg als kleuter een glijbaan bij haar hoogslaper zodat ze zichzelf omhoog kon trekken. Na een van haar vele zware operaties wees ze op haar negende resoluut de wijkverpleging de deur. Niet nodig. Ze redde het wel.

Dat tengere blonde poppetje met die blauwe ogen windt iedereen om haar vinger, zag haar moeder. Ze kon stil observeren, was introvert, haarscherp in haar analyses, had humor en een groot doorzettingsvermogen.

Ze weigerde te geloven dat ze anders was dan anderen. Zochten ze verkeersbrigadiers op school en kwam zij vanwege haar rolstoel niet in aanmerking? Onzin, vond ze, alsof automobilisten iemand in

een rolstoel zouden aanrijden!

Andere kinderen vroegen haar weleens of ze het niet erg vond dat ze in een rolstoel zat. „Als ik kon lopen”, antwoordde ze. „Dan zou ik Maaïke niet meer zijn.”

Haar beperking hoorde bij haar. Ze was wie ze was. Maaïke had pech, maar ook veel geluk. Ze had haar wilskracht en doorzettingsvermogen, ze had ouders die haar in alles ondersteunden en die haar zo gewoon mogelijk lieten zijn.

Zorg mocht niet de overhand krijgen in hun leven. Dus gingen ze al kamperen toen Maaïke drie maanden oud was. Maakte haar moeder zelf mooie kleren op maat voor haar unieke lichaam dat ze voor de grap weleens ‘plumpudding’ noemden. Staken ze de draak met de lompe lelijkheid van al die medische hulpmiddelen – ‘moeten er weer vijf olifanten op kunnen zitten?’.

Maaïke was dol op zwemmen, rolstoeldansen en autorijden. Haar aangepaste rode bus, waarin ze met rolstoel en al achter het stuur kon zitten, was haar vrijheid. Ze hield van avontuur – op schoolkamp durfde zij als enige parachute te springen – en was gek op reizen. Ze ging naar Marokko, naar Ethiopië, naar Robbeneiland in Zuid-Afrika – daar waar haar grote held Nelson Mandela gevangen had gezeten.

Of de voorzieningen onderweg wel toereikend of hygiënisch waren? Wat kon haar het schelen.

Maaïke kreeg moeite met sommige zorgmedewerkers. De ‘zeurkousen’, mensen die alles in protocollen wilden vastleggen. Als ze de keuze had, wilde ze liever geholpen worden door stagiaires of vrijwilligers. Die waren nog niet ‘verpest’, die deden nog gewoon normaal.

Ook in het studentenleven wilde Maaïke niet betutteld worden. Zelfstandig wonen, tot drie uur ‘s nachts de kroeg in, feesten, een puinhoop maken van haar kamer zonder dat een zorgmedewerker daar moeilijk over deed. Waarom zou zij dat niet mogen?

Er waren geen voorzieningen voor lichamen met beperkte studenten die zelfstandig wilden wonen in Groningen. En dus besloot Maaïke daar zelf maar voor te zorgen. Ze klopte aan bij gemeente, corporaties, thuiszorgorganisaties. Ze gaf haar plan de naam Wiel&Deal en won er de Zorginnovatieprijs mee. In 2011 werden aangepaste appartementen voor jongeren opgeleverd in de Oosterparkwijk.

Niet één appartement, maar zes. Want Maaïke wilde altijd anderen helpen – de stichting Wiel&Deal blijft tot op de dag van vandaag

Maaïke Kersten hield van avontuur. Op schoolkamp durfde ze als enige parachute te springen. EIGEN FOTOS

studenten met een lichamelijke beperking ondersteunen.

Maaïke zag zichzelf niet als kwetsbaar, ze kwam op voor wie dat wel was.

Haar droom was om logopedie te studeren. Ze was goed in taal en communicatie en geloofde dat ze daarmee anderen kon helpen. Maar de opleiding dacht daar anders over. Logopedie studeren is geen optie als je niet recht op kunt staan.

Haar droom viel in duigen. Blokkades in de samenleving maakten Maaïke boos. Ook als haar letterlijk de weg werd versperd, bijvoorbeeld door fietsen op de stoep, kon ze stevig vloeken. Ze zat in elke actiegroep voor toegankelijkheid in de stad.

Ook toen ze na haar studie sociaal juridische dienstverlening – die

ze met trots in maar iets meer dan vier jaar afrondde – werk probeerde te vinden, liep ze tegen barrières aan. Daar had ze zich nog lang niet bij neergelegd, maar de tijd om die strijd te winnen was haar niet gegeven.

Vier jaar geleden kreeg ze haar eerste hersenbloeding. Artsen stonden voor een raadsel, tot bleek dat ze nóg een erfelijke aandoening had, losstaand van haar spina bifida. Cerebrale amyloidangiopathie, eiwitstapeling in de hersenen.

Sommige mensen hebben te veel pech.

Maaïke revalideerde, maar wist dat ze zou sterven aan de ziekte. De tweede hersenbloeding kreeg ze toen ze bij de notaris zat om haar levenstestament vast te leggen. Ze krabbelde weer op, maar kon steeds minder. Ze besloot dat ze

haar de volgende keer moesten laten gaan. Nog minder kwaliteit van leven zou voor haar – de vrouw die niets liever wilde dan zelfstandigheid – ondraaglijk zijn.

Een paar weken voor ze stierf aan die derde, fatale bloeding had haar moeder in haar appartement alvast avondeten klaargezet. Maaïke ging drie dagen in de week naar de dagbesteding, dus ze zou vast te moe zijn om te koken.

„Je hoeft het alleen maar even een paar minuutjes in de magnetron te doen”, zei haar moeder nog.

Om half acht ‘s avonds belde Maaïke. „Eet smakelijk”, zei ze lachend. Haar ouders waren verbaasd. Nu pas?

„Ja”, antwoordde ze trots. „Ik heb toch lekker zelf gekookt.”